

בש"פ 2466/17 - דוד בלומברג נגד היועץ המשפטי לממשלה

בבית המשפט העליון

בש"פ 2466/17

לפני: כבוד השופט מ' מזוז
העורר: דוד בלומברג

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 2.3.2017 במ"ת 56590-11-16 (ע"י כב' השופט מ' סובל)

תאריך הישיבה: י' בניסן התשע"ז (6.4.2017)

בשם העורר: עו"ד איתן לירז; עו"ד אלון וינשטיין

בשם המשיב: עו"ד תם כהן

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט מ' סובל) מיום 2.3.2017 במ"ת 56590-11-16, במסגרתה נדחתה בקשתו של העורר לעיון חוזר בהחלטה מיום 28.11.2016 לעצור את העורר עד למתן ההחלטה בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה (תה"ג 56517-11-16).

2. ביום 17.11.2016 נעצר העורר בישראל על יסוד שתי בקשות שהגישה ממשלת צרפת ביום 28.2.2016 להסגיר לידה את העורר לשם ריצוי יתרת עונשי המאסר שהושתו עליו בגין עבירות כלכליות בהן הורשע, ועל מנת להעמידו לדין בגין עבירת בריחה ממשמורת. עם מעצרו הוגשה עתירה להכרזתו כבר-הסגרה.
3. על פי בקשת ההסגרה, ביום 25.6.2014 הורשע העורר בבית משפט בצרפת בגין ביצוע עבירות של הלבנת הון בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף, שימוש לרעה ברכוש חברה בע"מ, פשיטת רגל פלילית ועבירות לפי הקוד המסחרי הצרפתי. בגין ביצוע עבירות אלה נדון העורר ל-30 חודשי מאסר.
- עוד צוין בבקשת ההסגרה כי ביום 4.11.2015, בעודו מרצה את עונש המאסר שהושת עליו בגין הרשעתו בעבירות האמורות, הורשע העורר על-ידי בית משפט בצרפת בתיק נוסף, בגין ניסיון מרמה, ונדון לשנת מאסר.
- בבקשה נטען כי ביום 24.11.2015, לאחר שריצה 16 חודשי מאסר מתוך 30 חודשי המאסר שהוטלו עליו בהליך הראשון, נמלט העורר ממאסרו לאחר שלא שב מחופשה להמשך ריצוי המאסר.
4. בד בבד עם העתירה הוגשה בקשה למעצרו עד למתן החלטה בעתירה. בבקשה נטען כי פסקי הדין נגד העורר, מסמכים על אודות בקשתו ליציאה לחופשה ודו"חות משטרתיים המפרטים את המאמצים לאיתורו - כל אלה מבססים תשתית ראייתית מספקת לכך שהורשע ונדון למאסר, ולכך שביצע לכאורה עבירה של בריחה ממשמורת. כן צוין כי אין כל תיעוד באשר לאופן ולמועד כניסתו של העורר לישראל. נטען כי הבריחה ממשמורת בצרפת מקימה חשש ממשי להימלטותו מהדין גם ביחס להליך זה, וכי אין כל חלופת מעצר אשר תוכל לאיין חשש זה. בא כוח העורר הסכים כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר, וטען כי אין חשש לשיבוש הליכי משפט או מסוכנות מצד העורר, ועל כן יש לשחררו בערובה או לחלופת מעצר.
5. בהחלטה מיום 28.11.2016 הורה בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט מ' סובל) על מעצרו של העורר עד למתן החלטה בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה, תוך שקבע כי גם שחרורו בתנאים מחמירים לא ישיג את מטרות המעצר ולא יקנה ביטחון כי העורר לא ימלט מישראל, ועל כן לא ראה להזמין תסקיר מעצר.
6. על החלטה זו הגיש העורר ביום 15.12.2016 ערר לבית משפט זה (בש"פ 9753/16). בדיון ביום 25.12.2016, לאור המלצת בית המשפט (השופט נ' סולברג), חזר בו העורר מהבקשה, תוך שמירת הזכויות והטענות להמשך ההליכים, והבקשה נמחקה.
7. ביום 9.2.2017 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 28.11.2016, לפי סעיף 52(א) לחוק המעצרים, בה ביקש להורות על שחרורו לחלופת מעצר או לחלופין להורות על הזמנת תסקיר מעצר. העורר טען כי מאז החלטתו של בית המשפט התגלו נסיבות ועובדות חדשות שיש בהן לשנות את התוצאה אליה הגיע בית המשפט. לטענתו, כאשר החליט בית המשפט לא לשחרר את העורר לחלופת מעצר, בית המשפט היה סבור כי העונש הצפוי לעורר בצרפת הינו עונש של מעל חמש שנות מאסר (26 חודשי המאסר שנותרו בגין העבירות בהן הורשע,

וכן הרשעה צפויה בגין עבירה של אי-חזרה מחופשה, שהעונש בגינה הוא 3 שנות מאסר). אולם, לטענת העורר, לפי חוות דעת שהגיש בנוגע לדין הצרפתי (להלן חוות הדעת), נותרה לו יתרת מאסר של 7 חודשים בלבד, ואילו בגין אי-חזרה מחופשה צפוי לו עונש של חודשי מאסר בודדים בלבד, ויתכן אף שלא יוטל עליו עונש כלל אם תתקבל טענתו כי הטעם לאי-חזרתו היה חשש לביטחון. עובדות אלה, לטענת העורר, מפחיתות את החשש מהימלטותו מחלופת מעצר.

8. ביום 2.3.2017 דחה בית המשפט המחוזי (השופט מ' סובל) בהחלטה תמציתית את הבקשה לעיון חוזר. נקבע כי הבקשה מתבססת רובה ככולה על הטענה בדבר יתרת מאסר קצרה הצפויה לעותר בשל הפחתות שונות, וזאת בהסתמך על חוות דעת מומחית לדין הצרפתי. ואולם בית המשפט הדן בהליך העיקרי החליט בינתיים (ביום 22.2.2017) שלא לקבל את חוות דעת המומחית, בנימוק כי נושאים אלה אמורים להיבחן על-ידי הערכאות הצרפתיות אם וכאשר יוסגר העורר. בית המשפט קבע כי החלטה זו של המותב הדן בהליך העיקרי שומטת את היסוד מהבקשה לעיון חוזר, ובהתאם לכך יש לדחותה. עוד קבע בית המשפט כי הטענה בדבר סתירת תקנת הציבור לא הוזכרה בבקשה שהוגשה ביום 9.2.2017, וככל שהעורר סבור שיש בה עילה לעיון חוזר, עליו להגיש בקשה מתוקנת.

9. נגד החלטה זו הוגש הערר שלפני. נטען כי שגה בית משפט קמא כאשר דחה את הבקשה לעיון חוזר מהטעם שהיא נסמכת על חוות הדעת שנדחתה בהליך העיקרי. לטענת העורר, טענתו בנוגע לתקופת מעצר הצפויה לו בצרפת נסמכת של שלושה אדנים נוספים - בקשת ההסגרה עצמה, מסמך שהגיש המשיב אשר לטענתו נופק על-ידי רשויות התביעה בצרפת, ומסמך רשמי של רשות בתי הכלא בצרפת, שאמנם לא התקבל על-ידי בית המשפט הדן בהליך העיקרי מכיוון שצורף יחד עם חוות הדעת, אך בית המשפט קבע כי העורר רשאי להגיש מסמך זה באופן עצמאי. על כן העורר מבקש להחזיר את הבקשה לעיון חוזר לבית משפט קמא על מנת שיכריע בבקשתו לעיון מחדש.

10. בתגובת המדינה לערר נטען כי בקשתו של העורר לעיון חוזר מבוססת על טענה מצדו, הנוגעת לאופן חישוב יתרת מאסרו בצרפת, אך לא על כל שינוי נסיבות או עובדה חדשה שנתגלתה, וממילא אין בסיס לבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו של העורר. עוד נטען כי בית המשפט הדן בהליך העיקרי דחה את קבלת חוות הדעת לגבי יתרת תקופות המאסר מכיוון שסוגיה זו אמורה להידון ולהישקל על-ידי הערכאות בצרפת, אם וכאשר יוסגר אליה העורר. על כן, אם טענת העורר בנוגע לתקופת מאסרו אינה רלוונטית להליך ההסגרה, היא אינה רלוונטית גם לעיון החוזר בהחלטה על מעצרו.

11. בדיון לפני הפנה בא כוח העורר לטענותיו בכתב הערר תוך שהדגיש כי נוכח יתרת המאסר הקצרה, לטענתו, הצפויה לעורר בצרפת, המשך מעצרו במסגרת בקשת ההסגרה עלול להימשך תקופה ארוכה יותר מיתרת מאסרו. כן נטען כי ליתרת המאסר הקצרה השלכה גם לגבי החשש להימלטות. לגרסתו, ערב בקשת ההסגרה נותרו לו 14 חודשי מאסר לריצוי, מהם צפוי כי תופחת תקופת מעצרו בישראל וכן צפוי קיצור מינהלי של כ- 4 חודשים.

גם באת כוח המדינה הפנתה לתגובתה לערר. נטען כי לא מתקיימת בענייננו כל עילה לעיון חוזר. הובהר כי לגרסת המדינה יתרת מאסרו של העורר היא 26 חודשי מאסר (שכן העורר נידון לשני עונשי מאסר, של 30 חודשים ושל 12 חודשים נוספים, מהם ריצה טרם הימלטותו 14 חודשים בלבד), וזאת מלבד העונש הצפוי לו בגין הבריחה ממשמורת חוקית.

12. לאחר עיון לא מצאתי כי יש כל ממש בערר.

13. ענייננו בבקשה לעיון חוזר בגדר הוראות סעיף 52(א) לחוק המעצרים, בגדרו ניתן לבקש עיון חוזר "אם נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה." אף אחד מאלה לא התרחש בענייננו. אין עובדות חדשות שנתגלו, או שינוי נסיבות שהתרחש, אלא רק טענה שביקשה להסתמך על חוות דעת מטעם העורר לגבי יתרת תקופת המאסר. ובאשר לעילה של חלוף הזמן, הרי שהחלטת המעצר בענייננו של העורר ניתנה פחות מחודשיים וחצי קודם לבקשה לעיון חוזר. פרק זמן זה אינו בגדר חלוף "זמן ניכר" העשוי להצדיק כשלעצמו עיון חוזר בהחלטת מעצר.

בכך היה לכאורה די לשם דחיית הבקשה והערר (בש"פ 4497/15 חיימוב נ' מדינת ישראל (2.7.2015)). אך גם לגוף העניין אין ממש בערר.

14. כמצוין לעיל, החלטת בית משפט קמא מיום 28.11.2016 על מעצרו של העורר עד למתן החלטה בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה, יסודה בחשש להימלטות העורר, וזאת בעיקר נוכח בריחתו של העורר ממשמורת חוקית בצרפת וכניסתו לישראל בדרך בלתי ידועה.

15. בהליך הסגרה שיסודו בבריחת האסיר המבוקש ממאסרו, סכנת ההימלטות היא אינהרנטית ומוכחת מעצמה. יתרה מזו, השיקולים שהביאו מלכתחילה את העורר להימלט ממאסרו בצרפת תקפים לכאורה גם כיום. אמנם לטענת העורר תקופת מעצרו בישראל (קרוב ל- 5 חודשים) צפויה להיות מופחתת מיתרת מאסרו, אך כנגדה הוא צפוי לענישה נוספת בגין עבירת ההימלטות.

16. מהחומר שהועבר על-ידי הרשויות בצרפת עולה, כמפורט לעיל, כי העורר נידון לשתי תקופות מאסר מצטברות של 42 חודשים, מתוכן הספיק לרצות בטרם הימלטותו 16 חודשים, ומכאן שיתרת מאסרו היא לכאורה 26 חודשי מאסר, כטענת המדינה. לכך יש להוסיף את העונש הצפוי לו בגין העבירה של בריחה ממשמורת חוקית.

העורר ביקש כאמור להגיש בבית משפט קמא חוות דעת לגבי הפחתות מינהליות הצפויות לו וכן לגבי העונש הצפוי לו בגין העבירה הנוספת, אך בית המשפט הדן בהליך העיקרי דחה את הבקשה. גם אני איני סבור כי במסגרת הליך זה עלינו לעסוק בחישובי הקיצין, דבר שממילא מסור לסמכותן ולשיקול דעתן של הרשויות בצרפת, ובוודאי באשר לעבירה של בריחה ממשמורת חוקית עליה טרם עמד לדין. נקודת הייחוס צריכה להיות העונש המבורר והקצוב לעורר ולא חישובים וספקולציות על הפחתות כאלה ואחרות שעדיין לא נדונו ולא הוכרעו (השוו: ע"פ 2690/16 לוויה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.9.2016)). ומכל מקום, לענייננו דינו בכך כי בכל מקרה צפויה לעורר יתרת מאסר לתקופה ממשית.

17. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשע"ז (9.4.2017).

שׁוֹפֵט
